

Bevaka barns rätt i dödsbo

Uppdraget i stort

Det kan vara så att en god man behöver förordnas särskilt för att bevaka ett barns rätt i ett dödsbo. En sådan god man får uppdraget att bevaka barnets rätt i dödsboet och vid arvskiftet.

En god man ska se till att bouppteckningen upprättas och att arvskifte sker så snart det är möjligt. Bouppteckningen sänds in till överförmyndarkontoret så snart förrättning har skett. Arvskifte ska ske inom 6 månader efter bouppteckningsförrättningen.

För arvskifte gäller särskilda regler enligt 23 kap. ärvdabalken. I många fall kan det därför finnas skäl att låta någon med professionell erfarenhet upprätta arvskifteshandlingen.

Det är inte den gode mannens uppgift att upprätta bouppteckning och förvalta dödsboet men denne ska se till att det blir ombesörjt. Den gode mannens uppgift är att övervaka att dödsboets tillgångar tas upp till marknadsvärde samt att barnets arvslott är korrekt uträknad.

Om du som god man för barnets räkning, förvaltar dödsboet gör du detta utanför ramen för ditt uppdrag och du kan inte få arvode för detta.

Bouppteckning

Som god man ska du bevaka att bouppteckningen förrättas senast tre månader efter dödsfallet och du som god man ska närvara vid bouppteckningsförrättningen. Som god man ska du även bevaka att bouppteckningen lämnas in till Skatteverket senast en månad efter det att den blivit upprättad. Bouppteckningen ska sändas in till överförmyndaren så snart förrättningen har skett. Eventuellt testamente ska alltid bifogas.

Arvskifte

När bouppteckningen har registrerats ska egendomen fördelas mellan dödsbodelägarna. En arvskifteshandling ska upprättas och undertecknas av samtliga dödsbodelägare samt av dig som god man för barnets räkning. Arvskifteshandlingen ska sedan lämnas in till Överförmyndarkontoret tillsammans med en ansökan om överförmyndarkontorets samtycke. Skriv aldrig under ett arvskifte om du inte känner dig trygg med att barnet har fått det som denne har rätt till. Underskrifterna behöver inte bevittnas. (se vidare om arvskifte under rubriken Redogörelse efter sex månader)

Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke

Det är endast du som god man som kan ansöka om överförmyndarkontorets samtycke. Tillsammans med den skriftliga ansökan om samtycket till egendomens fördelning ska följande lämnas in:

- Arvskifte i original
- Samtliga dödsbodelägares godkännande av arvsskiftet.
- Kopia på inregistrerad bouppteckning och eventuellt testamente. (om inte detta redan är inlämnat).
- Kopia på redovisningsräkning för dödsboets förvaltning för tiden från och med dödsdagen till och med skiftesdagen.

När överförmyndarkontoret har godkänt skiftet ska du inom en (!) månad redovisa att barnets lott har satts in på ett överförmyndarspärret konto.

Testamente

Ibland finns det ett testamente. Som god man kan du inte godkänna ett testamente. Du kan endast bekräfta att du tagit del av testamentet. Som god man bör du, för barnets räkning, klandra ett testamente som påverkar bröstarvinges arvslott¹. Testamente som inskränker på laglott ska alltid klandras.

I detta sammanhang bör uppmärksammas att du som god man inte för barnets räkning får avstå från arv eller testamente.

¹ Överförmyndarnämnden klandrar inte testamenten, det är god mans uppgift

Arvsavstående

Som god man får du inte, för barnets räkning avstå arv. Med överförmyndarnämndens samtycke får dock, i undantagsfall, arv avstås till förmån för efterlevande make som inte är barnets förälder. Ett samtycke kräver en skriftlig ansökan från god man.

Rättshandlingar som kräver överförmyndarnämndens samtycke

Finns det en fastighet eller en bostadsrätt som ska säljas inom ramen för dödsboet, krävs överförmyndarens samtycke till försäljningen och det är du som god man som ska ansöka om vårt samtycke.

Redogörelse efter sex månader

Som god man ska du se till att dödsboet skiftas så snart som möjligt och senast inom sex månader från det att bouppteckningen förrättades. Så snart skiftet är verkställt genom att den enskilde fått arvet insatt på sitt bankkonto, eller om det gäller en fastighet lagfart beviljats, ska gode mannen/ förvaltaren redovisa detta till överförmyndaren.

Om dödsboet inte skiftas lever det vidare och har sålunda inte upplösts. Ifall det skulle dyka upp fordringar på dödsboet (eller på någon delägare i boet) kan fordringsägaren vända sig till vilken delägare som helst, t ex barnet, för att kräva betalning för sin fordran. Det är alltså av stor vikt att ett arvskifte upprättas och ansvaret för att så sker ligger hos ställföreträdaren. Skulle barnet drabbas ekonomiskt kan bli förmyndaren skyldig att ersätta barnet. (12 kap. 14 § Föräldrabalken).

Sker inte ett arvskifte inom sex månader från det att bouppteckningen upprättades ska du, inom denna tid, lämna en redogörelse till överförmyndaren om anledningen till att dödsboet inte har skiftats. En sådan redogörelse ska sedan lämnas var sjätte månad fram till dess att boet skiftas.

Inkommer inte redogörelse i rätt tid kan överförmyndaren vid vite förelägga dig att inkomma med en redogörelse.

Sammanlevnad i oskiftat bo

Ett avtal om sammanlevnad i oskiftat bo kräver överförmyndarnämndens samtycke. Ett samtycke kräver en skriftlig ansökan från god man.

Dödsboanmälan om inga tillgångar finns i dödsboet

Om tillgångarna i dödsboet enbart täcker kostnader för begravning och andra utgifter med anledning av dödsfallet kan en dödsboanmälan bli aktuell. Kontakta kommunens dödsbohandläggare om du tror att dödsboets tillgångar inte räcker till mer än begravning och liknande.

Ensam dödsbodelägare

Är barnet ensam dödsbodelägare ska det inte ske något arvskifte, dock är det din uppgift att se till att bouppteckning upprättas och lämnas in till skatteverket och överförmyndaren. Du ska även inkomma med redovisning på att dödsboets tillgångar överförts till barnet.

Legat

Legat är en viss egendom eller ett visst belopp som i testamente tilldelats någon särskild person. Den som får arva ett lagat kallas Legatarie. Legat delas vanligtvis ut innan arvskiftet.

Boutredningsman

Utser tingsrätten en boutredningsman att företräda dödsboet och upprätta arvskifte och denne skriver under arvskiftet utan dödsbodelägarnas underskrifter är skiftet att betrakta som ett tvångsskifte och överförmyndarnämnden ska inte samtycka till arvskiftet. God man ska dock lämna in handlingen till överförmyndaren för kännedom och se till att, samt redovisa, att barnets lott sätts in på ett överförmyndarspärret konto.

Upprättar boutredningsman arvskifte och dödsbodelägare och god man skriver under arvskiftet ska överförmyndaren samtycka till skiftet och ansökan ska lämnas in som ovan.

Kontakt

Handläggare

Telefon: 0121-182 90

E-post: overformyndaren@soderkoping.se

Överförmyndarens besökstider

Besök bokas enligt överenskommelse i Söderköping och Valdemarsvik.

Besöksadress

Kommunhuset, Storängsallén 20, Söderköping
Funkishuset, ingång från Garvaregatan, Valdemarsvik

Postadress

Överförmyndaren
614 80 Söderköping

Uppdaterad december 2023.